

Csáky, a Visszhang ismét bizonyított. Remélem, a következő Kalákában a televízió technikailag jobban hozzájárul a minél jobb minőségű műsorok létrehozásához. Bízunk abban, hogy eleget tud tenni a TV a moldvai csángók meghívásának is!

A kalotaszegi Kaláka alkalmat adott arra, hogy táncházunk régi tervét megvalósíthassuk: a széki, Palatka, Visa, Vajdakamarás környéki táncok mellett ezentúl a nádasmenti táncrend is helyet kapjon.

Kostyák Alpár

(Igazság – Fellegvár ifjúsági oldal, 1979/82. 3. – 1979. április 7., szombat)

Népi tánc – városi táncházakban

Hogyan lett a népi tánc a városi fiatalok egyik kedvelt szórakozási formája?

A kérdés többször elhangzik mostanában, s nagyon lényeges, hogy az érdeklődők egyértelmű választ kapjanak rá. Mert például a kívülállók jórészt ekképpen vélekednek erről: a fiatalok megunták már a „füstös diszkók” hangulatát, újat akartak, s a népi kultúra iránt érdeklődőkhöz csatlakozva igyekeztek ők is felkutatni, összegyűjteni a környező falvak lakosságától a kihalófélben lévő népzene és táncot, megtanulták a falusi zenészeknél az „ősi” dallamokat, hogy saját szórakozási igényeik kielégítésére beindíthassák városon is a táncházakat.

Hát nem éppen így volt.

1977 februárjában alakult meg az első együttes, a *Bodzafa*. Akkori tagjai: Székely Levente – primás, Sepsi Dezső – kontrás, Köncei Árpád – bőgős, Panek Kati – énekes. Szeptemberben biztosított számukra otthont az egyik kolozsvári művelődési ház, a monostori. (Addig a Bábszínház stúdiótermében vagy valamelyik iskolában tartották meg összejöveteleiket a városi táncházmozgalmat elindító-kezdemenyező fiatalok.)⁴² A mai napig csak baráti kapcsolatok révén sikerült bevonniuk az érdeklődőket. Pedig nagyon lényeges volt, hogy a városban dolgozó falusi fiatalok – székiek, mezőségiek – mielőbb eltaláljanak a táncházba. Kallós Zoltán népzene-kutának köszönhetően ez sikerült is, de akkor már így tevődött fel a kérdés: miként lehetne bevonni az egyetemistákat és a líceumi diákokat is? Sok nehézséget jelentett az előítélet, az elfogultság vagy a rosszul értelmezett lokálpatriotizmus. A székelyföldi diákok egy része például nem értette, hogy miért mellőzzük a székely táncot. Az volt az érzésük, hogy más tájegységek népzenei és népi tánc világát akarjuk rájuk „kényszeríteni”. Holott erről szó sem volt, csupán azt kellett megérteniük, hogy a helyi jelleg érvényesítésére azért volt szükség (táncházainkba régi stílusú zene- és

⁴² Lásd a 21. lábjegyzetet.

táncanyagot vezettünk be), mert csak így lehetett bevonni a városra költözött vagy ingázó falusi fiatalokat a táncházmozgalomba. Azért tanítják először a széki táncot, mert egyike a legegyszerűbb, legrégebb táncainknak. Az alaplépéseket bárki, a legbátortalanabb kezdő táncázás is könnyűszerrel meg tudja tanulni. (A kolozsvári táncházak műsorrendjében azóta szerepel a mezőségi és kalotaszegi táncrend is a széki mellett.) Másik szempontunk az volt, hogy a széki táncrendet régi stílusú dallamokra járják; népdalkincsünk, népzenei világunk egységét pedig a régi stílusú dallamok bizonyítják a leginkább. Vannak olyan régi dallamaink, amelyek minden néprajzi tájegységben fellelhetők, tehát felelevenítésükkel, átélésükkel a különböző tájegységek összetartozását is tudatosítjuk a fiatalokban. Hadd jegyezzem meg, hogy a csíkszeredai, marosvásárhelyi, sepsiszentgyörgyi és a bukaresti (a Petőfi Sándor Művelődési Házban működő) táncházakban is a széki táncok tanításával kezdték, s csak azután tértek rá a helyi jelleg kialakítására (Székelyudvarhelyen a sóvidéki, Marosvásárhelyen a Maros menti, Csíkszeredában és Sepsiszentgyörgyön a gyimesi táncokat részesítették előnyben).

A táncház érzelmi ráhatása, közösségi érzületet tápláló hatása szinte felmérhetetlen. Egyaránt fel tud oldódni ott városi meg falusi fiatal, attól függetlenül, hogy munkás, egyetemista vagy középiskolás diák. A táncház jelenleg az egyetlen olyan közművelődési funkcióval rendelkező szórakozási lehetősége a mai fiataloknak, amely a legszélesebbkörű ismerkedésre, barátságkötésre ad alkalmat.

Rég foglalkoztat az a gondolat, hogy a népi táncokat nem elegendő csupán városon terjeszteni. Falun is fel kellene ébresztenünk az emberekben az igazi értékek iránt az érdeklődést. A gondolatot tett követte. De már arról, hogy ez miként sikerült, hogy az egyik mezőségi faluban miként tudtunk egy kihalófélben lévő táncot újjáéleszteni, újra bevonni a mai táncrendbe – egy következő alkalommal szeretnék beszámolni.

Kostyák Alpár
egyetemi hallgató

(Falvak Dolgozó Népe, 1979/16. 4. – 1979. április 21., szombat)

Korunk Galéria. Szombaton délben fél 1 órakor Czirjárné Dániel Lujza marosszentgyörgyi népi alkotó szőnyegeiből, olaj- és üvegfestményeiből, rajzaiból nyílik kiállítás a Korunk szerkesztőségében. Bevezetőt mond Nagy Olga. Panek Kati színinövendék népballadákat énekel, a Regős Együttes Maros menti népzenei játszik.

(Igazság, 1979/104. 2. – 1979. május 4., péntek)